

APROB:
Ministrul Mediului
Gheorghe HAJDER

**Raport privind implementarea Programului de dezvoltare cu emisii
reduse al Republicii Moldova până în anul 2030,
pentru anul 2025**

(raport ajustat conform propunerilor Cancelariei de Stat)

I. Introducere

Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030 (în continuare PDER 2030) stabilește un mecanism de dezvoltare orientat spre reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și identificarea acoperirii financiare pentru promovarea unor politici și proiecte investiționale de atenuare a acestora în toate sectoarele economiei naționale.

Politicile de atenuare a emisiilor de GES expuse în acest Program sunt concordante cu cele de adaptare la schimbările climatice, precum și cu alte politici orientate spre crearea în țară a unui mediu sănătos și sigur.

Obiectivul general al Programului: îndeplinirea Contribuției Național Determinată 2.0 (CND 2.0) declarată către CONUSC, care se focusează pe obiectivul necondiționat (cu finanțare internă) și pe obiectivul condiționat (cu finanțare externă).

Obiectivul necondiționat, care cuprinde întreaga economie a țării, se referă la implementarea principiilor economiei verzi prin utilizarea eficientă a resurselor și a energiei, prin aplicarea tehnologiilor performante prietenoase mediului, care vor contribui la reducerea emisiilor de GES cu 70% până în anul 2030 față de anul 1990, în loc de 64-67% asumate în CND(I).

În ceea ce privește obiectivul condiționat, în loc de 78% asumate în CND(I), angajamentul de reducere ar putea fi sporit până la 88% sub nivelul anului 1990, cu condiția suportului adecvat din partea donatorilor internaționali.

Obiectivele specifice derivate din obiectivul general al Programului

Obiectivul CNDA va fi atins prin reducerea emisiilor de GES în 7 sectoare ale economiei naționale, conform obiectivelor specifice de mai jos.

Obiectivul specific 1. Reducerea necondiționată cu 81%, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul energetic și reducerea condiționată de GES până la 87% comparativ cu anul 1990.

Obiectivul specific 2. Reducerea necondiționată cu 52%, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul transporturi și reducerea condiționată de GES până la 55% comparativ cu anul 1990.

Obiectivul specific 3. Reducerea necondiționată cu 74%, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul clădiri și reducerea condiționată de GES până la 77% comparativ cu anul 1990.

Obiectivul specific 4. Reducerea necondiționată cu 27%, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul industrial și reducerea condiționată de GES cu până la 31% comparativ cu anul 1990.

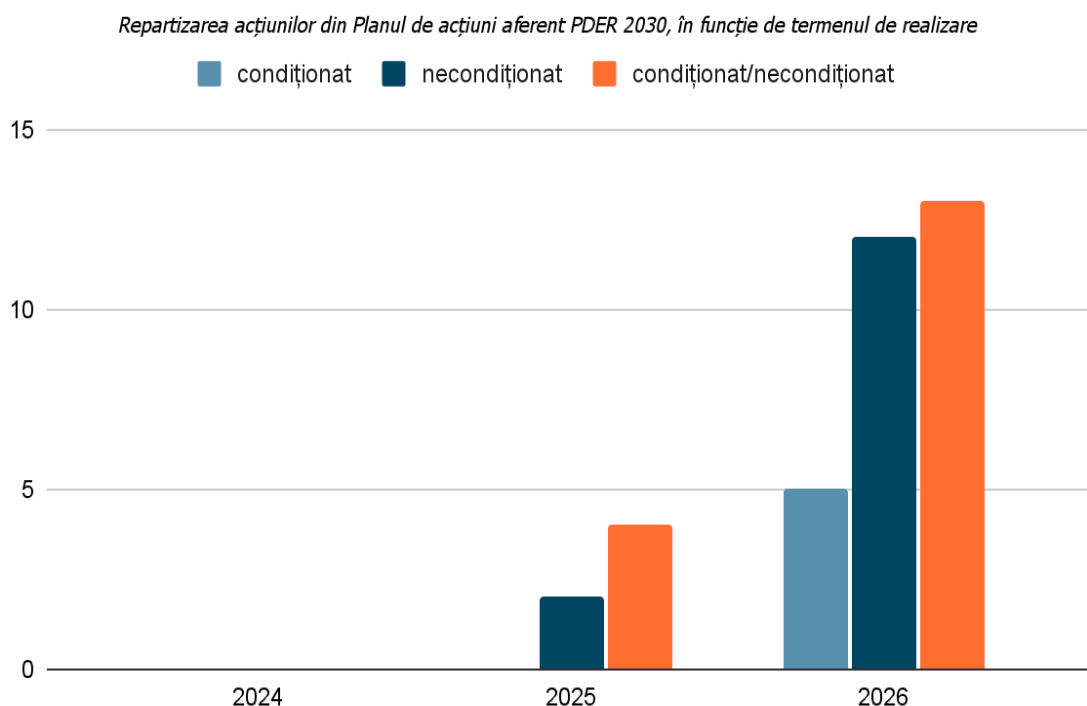
Obiectivul specific 5. Reducerea necondiționată cu 44%, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul agricol și reducerea condiționată de GES până la 47% comparativ cu anul 1990.

Obiectivul specific 6. Majorarea necondiționată, până în anul 2030, a capacității de sechestrare a dioxidului de carbon în cadrul sectorului FTSCFTS până la 10% și sechestrarea de GES condiționată până la 391% comparativ cu anul 1990.

Obiectivul specific 7. Reducerea necondiționată cu 14%, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul deșeuri și reducerea condiționată de GES până la 18% comparativ cu anul 1990.

În vederea atingerii acestor obiective, au fost stabilite 36 acțiuni de atenuare adecvată la nivel național, prezentate în Planul de acțiuni pentru implementarea PDER 2030. Repartizarea acțiunilor în funcție de termenul de realizare este prezentată în *Graficul nr. 1*.

Graficul nr.1

Implementarea acestor acțiuni revine în responsabilitatea următoarelor instituții:

Ministere: Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Energiei.

Agenții, entități subordonate ministerelor și alte instituții publice relevante: Administrația Națională „Apele Moldovei”, Agenția „Moldsilva”, Agenția de Mediu, Agenția Achiziții Publice.

Întreprinderi de Stat: Institutul Național de Standardizare, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”, Întreprinderea de Stat „Fabrica de Sticlă din Chișinău”.

Instituții academice și de cercetare: Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova.

II. Progresul în implementarea acțiunilor în anul 2025, în conformitate cu obiectivele stabilite

În anul 2025 au fost înregistrate următoarele progrese în implementarea acțiunilor planificate în cadrul Planului de acțiuni aferent PDER 2030, procesul de realizare a acestora continuând conform graficului stabilit.

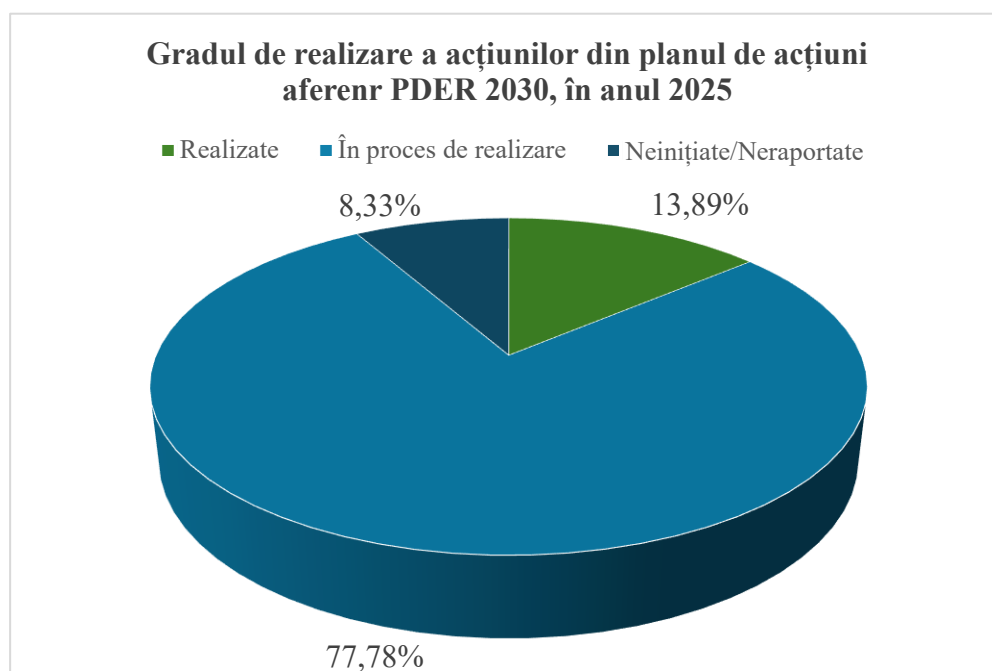
Gradul de realizare a celor 36 de acțiuni din Planul de acțiuni aferent PDER 2030, în anul 2025, este următorul:

- Realizate - 5 acțiuni (13,89%).
- În proces de realizare/ Inițiate - 28 acțiuni (77,78%), dintre care pentru 5 acțiuni termenul planificat de realizare a fost anul 2025. Totodată, ținând cont de complexitatea acțiunilor (dezvoltarea infrastructurii privind managementul deșeurilor), acestea sunt extinse și continuă.
- Neinițiat/date nu sunt disponibile la momentul raportării – 3 acțiuni (8,33%).

Informația despre progresele înregistrate a fost detaliată pentru fiecare acțiune în parte în *Anexa nr.1*.

Diagrama *nr. 1* ilustrează stadiul de implementare la sfârșitul anului 2025, a acțiunilor planificate în cadrul Planului de acțiuni aferent PDER 2030.

Diagrama nr. 1

Principalele realizări pe parcursul perioadei de referință (anul 2025) sunt prezentate mai jos în corelare cu obiectivele specifice ale Programului.

Obiectivul specific 1. *Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul energetic cu 81% și reducerea de GES condiționată până la 87% comparativ cu anul 1990.*

În anul 2025, sectorul energetic al Republicii Moldova a înregistrat progrese semnificative în dezvoltarea infrastructurii, integrarea în rețelele europene și promovarea surselor regenerabile de energie.

Un rezultat major îl constituie finalizarea construcției liniei electrice aeriene de 400 kV Vulcănești–Chișinău, care creează premisele pentru interconectarea sigură cu sistemul energetic european, urmând ca punerea în funcțiune să fie realizată în 2026.

Pe dimensiunea eficienței energetice, a fost ratificat acordul de grant pentru modernizarea sistemului de termoficare din Chișinău¹. Proiectul prevede: creșterea eficienței energetice și reducerea costurilor cu până la 30%, reducerea emisiilor de GES (aprox. 816 mii tone CO₂ în 20 ani), îmbunătățirea securității energetice și a calității serviciilor.

În domeniul energiei regenerabile, evoluțiile sunt semnificative: *energia eoliană* a ajuns la 246,52 MW (+85,69 MW față de 2024), *energia solară* a crescut la 710 MW (+315,75 MW), inclusiv contribuția prosumatorilor, *biogazul* a înregistrat o creștere modestă, atingând 7,16 MW.

Obiectivul specific 2. *Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul transporturi cu 52% și reducerea de GES condiționată până la 55% comparativ cu anul 1990.*

Pe parcursul anului 2025, au fost realizate acțiuni relevante în sprijinul atingerii acestui obiectiv. Astfel, au fost executate lucrări de întreținere și reparație a drumurilor publice naționale pe o lungime de 5.993 km, inclusiv peste 285 km de drumuri regionale, cu investiții de circa 1,19 miliarde lei, contribuind la îmbunătățirea infrastructurii și fluidizarea traficului.

Totodată, a fost lansată construcția podului rutier Ungheni (Republica Moldova) – Ungheni (România), cu rol în consolidarea conectivității transfrontaliere și facilitarea mobilității.

În sectorul feroviar, au fost întreprinse măsuri de eficientizare energetică, prin achiziționarea și punerea în exploatare a 12 locomotive diesel moderne, care au condus la reducerea consumului de combustibil cu aproximativ 25%, contribuind astfel la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră și la creșterea eficienței transportului feroviar.

Obiectivul specific 3. *Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul clădiri cu 74% și reducerea de GES condiționată până la 77% comparativ cu anul 1990.*

Pe parcursul perioadei de raportare, au fost implementate măsuri de eficiență energetică în sectorul clădirilor, inclusiv la nivelul Universității Tehnice a Moldovei, prin înlocuirea ferestrelor și ușilor, modernizarea sistemelor de iluminat cu tehnologie LED și aplicarea măsurilor de management energetic, contribuind la reducerea consumului de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră.

¹ Legea nr. 104/2025

Totodată, a fost modernizat sistemul de iluminat stradal din Parcul UTM (sectorul Râșcani), generând economii de circa 20 MWh/an și o reducere a emisiilor de aproximativ 10,2 t CO₂ echivalent/an.

Obiectivul specific 4. *Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor GES provenite din sectorul industrial cu 27% și reducerea de GES condiționată care poate atinge până la 31% comparativ cu anul 1990.*

În perioada de raportare, au fost întreprinse acțiuni pentru consolidarea cadrului normativ în domeniul eficienței energetice în sectorul industrial. Astfel, urmarea a aprobării în anul 2024 a Regulamentului privind efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari², 45 de întreprinderi au fost notificate în vederea realizării auditului energetic.

Totodată, a fost promovat standardul național de management energetic SM ISO 50001:2012, fiind înregistrată vânzarea a 33 de standarde.

În paralel, au fost organizate programe de instruire pentru dezvoltarea capacităților profesionale, fiind formați în total 40 de auditori energetici în sectorul industrial, contribuind la susținerea implementării măsurilor de eficiență energetică.

Obiectivul specific 5. *Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul agricol cu 44% și reducerea de GES condiționată până la 47% comparativ cu anul 1990.*

Pe parcursul perioadei de raportare, au fost implementate măsuri orientate spre reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul zootehnic. Astfel, a fost asigurată o capacitate funcțională de stocare a dejecțiilor de circa 236,5 mii tone de gunoi de grajd la nivelul exploatațiilor autorizate, contribuind la o gestionare mai eficientă a acestora.

Totodată, de către I.P. Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară (INCAAMV), în comun cu Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală (CCAR), au fost desfășurate activități de instruire și informare pentru fermieri, inclusiv seminare privind alimentația rațională a bovinelor, precum și promovarea tehnologiei de alimentație prin monorație, cu efecte pozitive asupra eficienței nutriționale și reducerii emisiilor de metan.

În completare, fermierii au fost informați privind utilizarea aditivilor furajeri (ex. saponine, ionofori), care contribuie la diminuarea emisiilor de metan din digestia ruminală. De asemenea, în cadrul UTM a fost actualizată curricula disciplinei *Nutriția animală* prin specificarea aditivilor furajeri (saponine, ionofori) în vederea contribuției la micșorarea nivelului de formare a metanului în procesul de digestie.

Obiectivul specific 6. *Majorarea necondiționată, până în anul 2030, a capacității de sechestrare a dioxidului de carbon în cadrul sectorului folosința terenurilor; schimbarea categoriei de folosință a*

² Hotărârea Guvernului nr. 829/2024

terenurilor și silvicultură până la 10% și sechestrarea de gaze cu efect de seră condiționată până la 391% comparativ cu anul 1990.

Pe parcursul perioadei de raportare, au fost plantate 3.812 ha de culturi silvice pe terenuri degradate, contribuind la extinderea suprafețelor împădurite.

Totodată, au fost delimitate circa 1.552 ha de fâșii riverane de protecție și realizate plantări pe 423 ha, inclusiv lucrări suplimentare de împădurire în luncile râurilor Bîc și Botna, unde au fost plantați peste 20.000 de arbori.

De asemenea, 230 ha de terenuri au fost transmise pentru împădurire, iar 681 ha de perdele forestiere de protecție a câmpurilor agricole au fost reabilitate.

În completare, a fost consolidat cadrul normativ prin aprobarea reglementărilor privind criteriile de durabilitate și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți și biomasă³.

Obiectivul specific 7. Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul deșeuri cu 14% și reducerea de GES condiționată până la 18% comparativ cu anul 1990.

Pe parcursul perioadei de raportare, a fost instalat și pus în funcțiune un sistem de captare și valorificare a biogazului la depozitul de deșeuri Țințăreni, cu o capacitate de 400 kW, contribuind la producerea de energie electrică din deșeuri și la diminuarea emisiilor de metan.

În ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii în cadrul zonelor de management al deșeurilor, procesele de implementare sunt în continuare în derulare, incluzând instituirea operatorilor regionali, pregătirea și lansarea procedurilor de achiziții, precum și dezvoltarea infrastructurii aferente (centre de management al deșeurilor, stații de transfer). Aceste acțiuni urmează a fi realizate etapizat în perioada următoare.

III. Concluzii și recomandări

Analiza comparativă a gradului de implementare a acțiunilor din PDER 2030 evidențiază o îmbunătățire generală a progresului în anul 2025 față de 2024.

Astfel, în anul 2025, 13,89% dintre acțiunile prevăzute în PDER 2030 au fost realizate, în timp ce ponderea acțiunilor aflate în proces de realizare/inițiate a crescut de la 52,8% în 2024 la 77,78% în 2025, ceea ce indică intensificarea procesului de implementare. Totodată, se remarcă o reducere a ponderii acțiunilor neinițiate/neraportate, de la 16,7% în 2024 la 8,33% în 2025.

Pe parcursul procesului de implementare și monitorizare au fost identificate o serie de provocări care au influențat ritmul de realizare a unor acțiuni. Una dintre principalele dificultăți a constat în suprapunerea mai multor priorități instituționale, în special cele aferente procesului de integrare europeană, ceea ce a condus la diminuarea atenției acordate implementării acțiunilor climatice și, implicit, la apariția unor întârzieri.

³ Hotărârea Guvernului nr. 53/2025

S-a constatat un nivel insuficient de asumare instituțională în ceea ce privește responsabilitatea pentru raportarea și documentarea progresului. În numeroase situații, informațiile transmise nu au permis determinarea clară a stadiului de realizare a acțiunilor sau au lipsit integral. De asemenea, absența datelor relevante privind alocările și execuțiile bugetare a îngreunat evaluarea eficienței implementării măsurilor planificate.

În vederea diminuării acestor dificultăți și creșterii eficienței implementării, se recomandă:

- consolidarea mecanismelor de responsabilizare a entităților implicate, inclusiv prin integrarea acțiunilor asumate în documentele proprii de planificare strategică;
- implicarea activă a subdiviziunilor financiare în procesul de monitorizare și raportare a utilizării resurselor financiare;
- îmbunătățirea continuă a comunicării interinstituționale pe parcursul tuturor etapelor de implementare a Planului de acțiuni, inclusiv prin aplicarea promptă a măsurilor corective în caz de întârzieri și identificarea soluțiilor optime de remediere.

Evaluarea rezultatelor concrete și a impactului acțiunilor asupra atenuării schimbărilor climatice va putea fi realizată cu un grad mai mare de acuratețe în etapele următoare, pe măsura acumulării datelor relevante și a progresului în implementarea măsurilor planificate.

Raport de progres privind implementarea

Planului de acțiuni pentru anii 2024-2026 al Programului de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030 (PDER 2030),

anul de raportare 2025

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
Obiectivul general. Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor totale naționale de GES nete cu nu mai puțin de 70%, comparativ cu nivelul anului 1990, în susținerea efortului global de menținere a tendinței de creștere a temperaturii medii globale, până în anul 2100, în limita de până la 2 °C. Obiectivul de reducere a emisiilor ar putea crește până la 88% în mod condiționat, în conformitate cu un acord global care ar aborda teme importante precum resursele financiare cu costuri reduse, transferul de tehnologii și cooperarea tehnică, accesul în măsură corespunzătoare cu provocările schimbării globale a climei						
Obiectivul specific 1. Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul energetic cu 81% și reducerea de GES condiționată până la 87% comparativ cu anul 1990						
1.1	Construcția interconexiunii electrice cu sistemul electroenergetic ENTSO-E, 400kV, Vulcanești – Chișinău	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica”	Necondiționat: Interconexiune la tensiunea de 400 kV construite până la 600 MW capacitatea de import a energiei electrice	În proces de realizare Cu referire la <i>Construcția LEA de 400 kV pe direcția Vulcanești-Chișinău</i> , progresul general de implementare a contractului constituie cca 50%. Lucrările de construcție, lansate efectiv în luna aprilie 2024 (după elaborarea/aprobarea proiectului tehnic și realizarea condițiilor premergătoare lucrărilor), sunt realizate gradual de la sud spre centru concomitent cu procedura de expropriere a terenurilor. Prospekțiunile geologice (în locațiile preconizate pentru construcția fundațiilor) sunt realizate în volum de 84%. Lucrările de construcție/instalare au fost realizate cca 22%, inclusiv: executare fundații – 38% (191 fundații) și asamblare piloni – 7% (37 piloni). Materialele și componentele au fost produse și livrate în volum de 92%. Finalizarea lucrărilor de construcție LEA este preconizată pentru sfârșitul anului 2025. Modernizarea stației electrice Chișinău de 330 kV - progresul general de implementare a contractului constituie cca 52%. Gradul de elaborare și coordonare a proiectului de execuție este de cca 65%. Compartimentul de proiect aferent lucrărilor de construcție este elaborat	În proces de realizare Ministerul Energiei Până la 31 decembrie 2025, construcția liniei electrice aeriene de 400 kV pe direcția Vulcanești – Chișinău a fost finalizată integral din punct de vedere fizic (fundații construite, piloni asamblați/instalați, conductoare montate), creând baza pentru integrarea sigură a sistemului electroenergetic național la rețeaua europeană. Testele de acceptanță și etapele de punere în funcțiune se preconizează a fi desfășurate în perioada semestrului I, 2026. Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” Sinteza despre acțiunile care au fost realizate în anul 2025: <i>Proiectul Dezvoltarea Sistemului Energetic. LEA 400 kV Vulcanești-Chișinău și Extinderea Stației Electrice Chișinău</i> Partea 1: Construcția Liniei Electrice Aeriene (LEA), Lucrările de construcție a Liniei Electrice Aeriene (LEA) 400 kV Vulcanești-Chișinău 400kV. La sfârșitul lunii decembrie 2025, a fost atinsă o etapă definitorie în cadrul proiectului: finalizarea integrală a lucrărilor de construcție a Liniei

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					și aprobat, iar Autorizația de construire emisă. Proiectul de execuție pentru echipamentul de protecție prin rele (soluție revizuită – a fost necesară modificarea conceptului tehnic) este în proces de elaborare și coordonare. Lucrările de construcție au fost inițiate la mijlocul lunii septembrie 2024, după realizarea activităților premergătoare necesare, iar progresul de executare a lucrărilor de construcție/instalare constituie cca 36% (în derulare lucrări de terasament, construcție fundații pentru toate echipamentele și utilajele). Echipamentele majore au fost produse și livrate în volum de cca 76%. Finalizarea lucrărilor de construcție/instalare la stația electrică Chișinău este preconizată pentru sfârșitul lunii iulie 2025. Extinderea stației electrice Vulcănești de 400 kV_- procedura repetată de licitație a fost finalizată. Scrisoarea de acceptare împreună cu proiectul contractului de proiectare, furnizare și instalare au fost remise ofertantului selectat la 20 ianuarie 2025. Contractul urmează a fi semnat în prima parte a lunii februarie curent, după prezentarea de către contractor a documentelor obligatorii care preceda semnarea contractului. Termenul preconizat pentru punerea în funcțiune a instalațiilor de la SE Vulcănești este conform ofertei/proiectului de contract de 16 luni din data semnării contractului.	Electrice Aeriene (LEA) 400 kV Vulcănești-Chișinău. În calitate de beneficiar, monitorizăm în prezent faza de tranziție către exploatarea, axându-ne pe următoarele acțiuni: - Verificarea conformității și recepția lucrărilor: Analiza riguroasă a execuției în raport cu cerințele caietului de sarcini și normele de siguranță energetică. - Analiza documentației tehnice „As-Built”: Preluarea și validarea documentației finale transmise de antreprenor pentru a asigura trasabilitatea completă a infrastructurii. - Supervizarea testelor de punere sub tensiune: Monitorizarea probelor tehnice de sistem necesare pentru admiterea liniei în exploatare și integrarea acesteia în Sistemul Electroenergetic Național. <i>Partea 2: Modernizarea/Extinderea a două stații electrice.</i> - Stația Electrică (SE) Chișinău: O etapă tehnologică complexă a fost finalizată cu succes prin montarea celor patru unități monofazate ale autotransformatorului de forță. Această configurație (trei unități operaționale plus una de rezervă) este esențială pentru a asigura o fiabilitate ridicată în transformarea tensiunii și distribuția fluxului de energie către centrul țării. - Stația Electrică (SE) Vulcănești: Eforturile sunt concentrate pe consolidarea infrastructurii de suport. Sunt în plină desfășurare lucrările de armare și betonare a fundațiilor destinate echipamentelor primare de înaltă tensiune. Aceste lucrări de construcții civile sunt executate cu o rigoare sporită, având în vedere sarcina structurală și cerințele de stabilitate pe termen lung necesare pentru susținerea

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					De asemenea pe parcursul anului de raportare, au demarat și următoarele proiecte în sectorul energetic: - Proiectul ”<i>Interconectarea sistemelor energetice din Republica Moldova și Romania. LEA 400 kV Bălți-Suceava, faza II</i>”. În data de 18.07.2024, Î.S Moldelectrica a obținut Acord de Mediu din partea Agenției de Mediu, ceea ce confirmă că toate documentele de mediu sunt în conformitate cu cerințele legislației Republicii Moldova și că toate procedurile necesare au fost realizate corect. În data de 02.08.2024, Î.S Moldelectrica a desemnat Gopa intec, Bad Homburg, Germania, în calitate de Consultant pentru Unitatea de Implementare a Proiectului (PIU), pentru a furniza Consultancy Services for Project Implementation Support and Supervision for Moldova – Romania Power Interconnection Phase II (Contract No. ME 10CR/CB-S din data de 02.08.2024). În prezent, se desfășoară o colaborare activă cu consultantul, având ca obiectiv elaborarea caietului de sarcini pentru licitație. În paralel, continuă discuțiile cu băncile pentru asigurarea finanțării și dezvoltarea documentației corespunzătoare. Un alt aspect important este că la începutul anului 2025 va fi efectuată prima plată în cadrul acestui proiect, care va include plata în avans către consultant, precum și achitarea lucrărilor realizate în 2024. - Proiectul ”<i>Interconectarea sistemelor energetice din Republica Moldova și Romania. LEA 400 kV Strășeni - Gutinaș</i>” . Proiectul „Interconectarea sistemelor energetice din Republica Moldova și România. LEA 400 kV Strășeni - Gutinaș” se află în prezent în etapa studiului de fezabilitate, cu finalizarea acestuia	aparaturii de comutație și a suporturilor de bare. 2. Proiectului ”Interconectarea sistemelor energetice din Republica Moldova și Romania. LEA 400 kV Bălți-Suceava, faza II” Pregătirea documentației de licitație pentru Tender nr. 1, aferentă construcției noii linii electrice aeriene (LEA) 400 kV Bălți–Suceava, a fost finalizată în iulie 2025. În consecință, procedura de achiziție a fost lansată în aceeași perioadă prin intermediul sistemului ECCEP. Ofertele au fost deschise automat la data de 27 octombrie 2025, cu participarea a șase companii. În prezent, ofertele se află în etapa de evaluare, iar finalizarea procedurii de licitație și desemnarea câștigătorului sunt preconizate pentru anul 2026. Pregătirea documentației de licitație pentru Tender nr. 2, aferentă construcției noii stații electrice 400 kV Bălți, a fost finalizată în octombrie 2025. Procedura de achiziție (etapa I) a fost lansată în aceeași perioadă prin sistemul ECCEP. Caietul de sarcini pentru prima etapă a licitației a fost elaborat de consultantul de suport pentru implementare Gopa-intec, în colaborare cu Î.S. Moldelectrica. Specificațiile tehnice pentru etapa I au fost aprobate de BERD la data de 20 octombrie 2025, iar prima etapă a procedurii de licitație a fost lansată la 27 octombrie 2025. Finalizarea licitației și desemnarea câștigătorului sunt estimate pentru anul 2026. La data de 11 august 2025, Agenția de Mediu a emis Anexa nr. 1 la Acord de Mediu pentru Proiect (scrisoarea nr. 18/1924/2025 din 11 august 2025). În urma misiunilor de teren desfășurate la sfârșitul anului 2024 și începutul anului 2025, consultantul tehnic (Gopa Tech) a propus mai

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					planificată pentru sfârșitul anului 2025. Această linie electrică aeriană de 400 kV va conecta stația Strășeni din Republica Moldova cu stația Gutinaș din România, având ca scop îmbunătățirea securității energetice și integrarea în rețelele europene. În perioada 24-27 septembrie 2024, o delegație formată din reprezentanți ai Î.S. „Moldelectrica”, USAID Moldova, Transelectrica și echipa tehnică responsabilă de studiul de fezabilitate a efectuat o inspecție la Stația Electrică Strășeni 330 kV și în zonele propuse pentru traseele liniei electrice. Scopul acestei inspecții a fost evaluarea impactului tehnic, socio-economic și asupra mediului pentru scenariile propuse, în vederea selectării celei mai eficiente și sustenabile soluții. Anterior, în iunie 2024, a avut loc prima sesiune de lucru privind construcția LEA 400 kV Strășeni-Gutinaș la Chișinău, unde s-au discutat aspecte legate de fezabilitatea proiectului, proiectarea socială și de mediu, precum și planul de acțiuni necesar pentru implementare. Astfel, după finalizarea studiului de fezabilitate la sfârșitul anului 2025, urmează etapele de proiectare detaliată, obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, precum și construcția propriu-zisă a liniei, cu obiectivul de a finaliza proiectul până la sfârșitul anului 2030.	multe modificări strategice ale proiectului LEA 400 kV Bălți–Suceava, în scopul alinierii acestuia la condițiile reale din teren. Ajustările au vizat în principal optimizarea traseului liniei electrice aeriene între frontiera cu România și municipiul Bălți, prin trecerea de la amplasamente teoretice ale stâlpilor la locații precise, stabilite pe baza datelor locale de mediu și utilizare a terenurilor. De asemenea, a fost propusă relocarea noii stații electrice 400 kV Bălți într-un amplasament mai eficient, situat în proximitatea infrastructurii existente. Aceste optimizări au condus la reducerea lungimii totale a liniei la 47,50 km și la stabilirea unui coridor de studiu extins de 50+50 m, menit să asigure o protecție sporită a zonelor sensibile din punct de vedere ecologic, social și cultural. Modificările au fost aprobate de Î.S. Moldelectrica și garantează menținerea unui nivel tehnic ridicat al proiectului, precum și conformitatea deplină cu standardele de mediu și sociale ale BERD și BEI. 3. Proiectului ”Interconectarea sistemelor energetice din Republica Moldova și Romania. LEA 400 kV Strășeni - Gutinaș” Proiectul „Interconectarea sistemelor energetice din Republica Moldova și România. LEA 400 kV Strășeni - Gutinaș” se află în prezent în etapa studiului de fezabilitate. Această linie electrică aeriană de 400 kV va conecta stația Strășeni din Republica Moldova cu stația Gutinaș din România, având ca scop îmbunătățirea securității energetice și integrarea în rețelele europene.
1.2	Reducerea pierderilor în sistemul de transport și distribuție a energiei termice,	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei; Întreprinderile energetice responsabile	Condiționat: Pierderile de căldură din sistemul centralizat vor fi reduse	Neinițiat	Neinițiat

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
	precum și la producerea acesteia			cu 2,79 ktep până în anul 2026	În perioada de raportare, pentru anul 2024, date privind pierderile de căldură din sistemul centralizat nu sunt disponibile.	În perioada de raportare, pentru anul 2025, date privind pierderile de căldură din sistemul centralizat nu sunt disponibile. Totodată pe parcursul anului 2025, a fost ratificat Acordul de grant dintre Republica Moldova, Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind grantul investițional acordat din Fondul Regional al Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu în vederea realizării proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din municipiul Chișinău”, prin Legea nr. 104/2025. Toate lucrările realizare din sursele Contractului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind realizarea Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”, urmează a fi executate în baza studiului de fezabilitate „GrCF2 W1-Termoelectrica: Proiectul pentru Alimentare cu Energie Termică Centralizată din Municipiul Chișinău, care subliniază eficiența economică a proiectului. Resursele financiare alocate prin grant vor fi utilizate pentru implementarea proiectelor pilot de eficiență energetică în clădirile rezidențiale, ca parte integrantă a Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”. Beneficiile principale ale proiectului includ: - Creșterea eficienței și fiabilității furnizării agentului termic, contribuind la îmbunătățirea serviciilor de încălzire și alimentare cu apă caldă menajeră (ACM); - Oferirea posibilității de reglare individuală a consumului de energie termică și implementarea contorizării individuale, asigurând astfel un control sporit asupra costurilor și gestionarea eficiență a încălzirii fiecărui apartament;

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
						- Reducerea cheltuielilor pentru energia termică cu până la 30% prin instalarea Punctelor Termice Individuale și implementarea sistemului de distribuție pe orizontală; - Diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră, contribuind la atingerea obiectivelor de mediu și la îmbunătățirea calității aerului în Chișinău; - Creșterea sarcinii globale de energie termică a CET-urilor, reducerea cheltuielilor fixe din tarif și crearea premiselor pentru scăderea tarifelor pentru consumatorii casnici; - Economii de energie primară (gaze naturale) datorită producției combinate de energie termică și electrică, reducând astfel dependența de importurile de energie; - Sporirea securității în alimentarea cu energie prin livrarea suplimentară de energie electrică și termică; - Consolidarea situației financiare a furnizorului de energie termică, ceea ce va genera venituri suplimentare din impozite și dividende pentru bugetul de stat și va sprijini dezvoltarea economiei naționale; Economiile rezultate din reducerea consumului de energie vor avea un impact direct asupra nivelului de trai a populației, facilitând alocarea resurselor financiare pentru alte priorități esențiale. Pe lângă beneficiile economice, proiectul va contribui la reducerea amprente de carbon a sectorului rezidențial, datorită utilizării tehnologiilor moderne și eficiente energetice. O analiză detaliată a proiectului în conformitate cu metodologia de aliniere la Acordul de la Paris, utilizată de BERD, a relevat că acesta este în deplin acord cu strategiile și angajamentele naționale ale Republicii Moldova de atenuare și adaptare la schimbările climatice. De asemenea, implementarea proiectului va contribui la reducerea emisiilor de CO₂ cu 816.000 tone și economii de 4.600 MWh de energie

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
						primară în următorii 20 de ani. Totodată, investiția respectă criteriile de eligibilitate pentru Orașe Verzi, având ca obiectiv îmbunătățirea cu 20% a eficienței energetice.
1.3	Promovarea și construcția centralelor electrice eoliene conectate la rețea	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 120 MW capacitatea totală instalată a centralelor electrice eoliene Condiționat: 100 MW capacitatea totală instalată a centralelor electrice eoliene	Realizat Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în domeniul energiei regenerabile, contribuind la tranziția verde și la sporirea securității energetice. Capacitățile de producere a energiei din surse regenerabile au crescut de la 120 MW în 2021 la 548 MW la sfârșitul anului 2024, incluzând 160 MW din energie eoliană, 394 MW din energie solară fotovoltaică, 16 MW din energie hidroelectrică și 7 MW din biogaz. Totodată, în august 2024 a fost lansată licitația privind construcția unor centrale electrice eoliene terestre cu o capacitate de până la 105 MW. Centralele vor fi construite de către investitorii care vor primi, în urma licitației, statutul de producător eligibil.	Realizat La sfârșitul anului 2025 capacitatea totală instalată a centralelor eoliene a fost 246,52 MW ceea ce indica o creștere cu 85,69 MW față de anul 2024 când a fost un total de 160,83 MW. Distribuția orientativă a capacităților, pe operatori ai sistemului de transport și de distribuție, se prezintă după cum urmează: - Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A. – producători racordați la rețea: 16,6 MW; prosumatori racordați la rețea: 0 MW; - Î.S. „Moldelectrica” – capacități instalate: 86,3 MW; - S.A. „RED-Nord” – capacități instalate: 81,05 MW.
1.4	Promovarea și construcția centralelor fotovoltaice conectate la rețea	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 200 MW capacitatea totală instalată a centralelor fotovoltaice Condiționat: 200 MW capacitatea totală instalată a centralelor fotovoltaice	Realizat Capacitatea de producere a energiei din surse regenerabile la sfârșitul anului 2024 este de 584 MW, dintre carea 394 MW îi revine energiei solare. În august 2024 a fost lansată licitația privind construcția unor centrale fotovoltaice cu capacitatea maximă de 60 MW. În conformitate cu pct. 221 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 311-313, art. 631), și conform deciziilor luate în ședința secretarilor generali din data de 30 decembrie 2024, în adresa Ministerului Mediului a fost remis spre avizare proiectul de hotărâre cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în extravilanul comunei	Realizat La sfârșitul anului 2025, capacitatea totală instalată a centralelor fotovoltaice (PV) a atins 710 MW. Din această valoare: - capacitatea totală instalată a centralelor fotovoltaice (exclusiv prosumatori) a constituit 515,28 MW; - capacitatea totală instalată de către prosumatori a însumat 195,27 MW. Comparativ cu anul 2024, când capacitatea totală instalată a fost de 394,80 MW, se înregistrează o creștere semnificativă de 315,75 MW. În ceea ce privește structura acestei evoluții: - capacitatea instalată a centralelor fotovoltaice fără prosumatori a crescut cu 266,08 MW, de la 249,21 MW în 2024 la 515,28 MW în 2025;

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					Negureni, raionul Telenești - cu puterea electrică instalată de 50 MW, și proiectul de hotărâre cu privire la autorizarea instalării unei centrale electrice fotovoltaice în comuna Rădeni, raionul Strășeni - cu puterea electrică instalată de 50 MW. Proiectele menționate urmează a fi aprobate la începutul anului 2025.	- capacitatea instalată de către prosumatori a înregistrat o majorare de 49,68 MW, de la 145,60 MW în 2024 la 195,27 MW în 2025. Distribuția orientativă a capacităților, pe operatori ai sistemului de transport și de distribuție, se prezintă după cum urmează: - Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A.: Producători racordați la rețea – 73,844MW Prosumatori racordați la rețea - 77,799MW (Putere contractată); - Î.S. „Moldelectrica”: Instalate capacități: 211.9 MW; - S.A. „RED-Nord”: 158.776 MW. Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM) Instalarea și punerea în funcțiune a centralei electrice fotovoltaice cu puterea de 180 kW în campusul UTM din sectorul Râșcani. Pe parcursul perioadei septembrie – decembrie 2025, centrala electrică a generat 11,02 MWh de energie electrică, iar în anul 2026 – 2,55 MWh, ceea ce a condus la o reducere de emisii de gaze cu efect de seră de 5,67 t CO2 echivalent în 2025 și 1,32 t CO2 echivalent în 2026. 2. În anul 2025, facultatea Energetică și Inginerie Electrică a UTM a realizat 11 studii pentru a identifica soluții de racordare a centralelor electrice eoliene și fotovoltaice, cu puterea totală de 315 MW. În urma implementării acestor proiecte reducerile estimative de gaze cu efect de seră vor fi de 284 mii tone CO2/an. În 2026, estimativ în luna februarie, urmează a fi pusă în funcțiune încă o centrală fotovoltaică cu puterea de 50 MW. Potențialul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră de cele două centrale fotovoltaice este de 400 t CO2 echivalent/an.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
1.5	Utilizarea grupurilor electrogene pe biogaz pentru producerea energiei electrice și termice	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 65 MW capacitatea totală instalată a centralelor electrice pe biogaz Condiționat: 25 MW capacitatea totală instalată a centralelor electrice pe biogaz	În proces de realizare Capacitatea de cogenerare (CHP) pe bază de biogaz a înregistrat o creștere minimă, crescând ușor de la 6.2 MW în 2023 la 7 MW în 2024, din cauza unor bariere precum costurile ridicate de investiție și limitările de infrastructură. Cu toate acestea, biogazul are un potențial semnificativ pentru stabilitatea rețelei electrice și beneficii în agricultură. De asemenea, există un interes din partea companiilor japoneze de a investi în acest sector, utilizând mecanismul de suport Joint Crediting Mechanism (JCM) oferit de guvernul Japoniei. Cel puțin două companii au exprimat deja intenții clare în acest sens, iar o altă companie este în faza de analiză a oportunităților. Acest mecanism ar putea contribui la depășirea unora dintre barierele actuale și la accelerarea dezvoltării proiectelor de biogaz.	În proces de realizare La sfârșitul anului 2025 capacitatea totală instalată a centralelor pe biogaz a constituit 7,16 MW ceea ce indica o creștere cu 0,15 MW față de anul 2024 când a fost un total de 7,01 MW. Distribuția orientativă a capacităților, pe operatori ai sistemului de transport și de distribuție, se prezintă după cum urmează: - Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A.: Producători racordați la rețea – 0MW Prosumatori racordați la rețea - 0MW; - Î.S. „Moldelectrica”: Instalate capacități: 3.6 MW; - S.A. „RED-Nord”: 0.637 MW,
Obiectivul specific 2. Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul transporturi cu 52% și reducerea de GES condiționată până la 55% comparativ cu anul 1990						
2.1	Promovarea utilizării biomotorinei în calitate de combustibil	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 249,1 TJ de biomotorină comercializată anual	Inițiat Ministerul Energiei, a demarat procesul de promovare a Proiectului de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă. Respectiv, la data de 31 decembrie 2024 proiectul a fost transmis Cancelariei de Stat pentru a fi aprobat de către Guvern. Urmare aprobării, va exista cadrul normativ pentru a permite importul sau fabricarea de biocarburanți. Totodată în Planul Național Integrat privind Energia și Clima a fost stabilită măsura de politici care prevede creșterea ponderii biocombustibililor și a biolichidelor consumați în transporturi, produși din culturi alimentare și	Inițiat În perioada de raportare, pentru anul 2025, date privind cantitatea de biomotorină comercializate nu sunt disponibile. Totodată, pe parcursul anului 2025 a fost aprobat Regulamentului privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă, prin Hotărârea Guvernului 55/2025. Totodată, la momentul raportării, nu sunt disponibile date privind cantitățile de biomotorină comercializate.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					furajere până la 2%; biocombustibili și biogaz produse din ulei de gătit uzat și grăsimi animale până la 1,7%; biocombustibili avansați și biogaz produse din materii prime specifice - până la cel puțin 1 % în 2025 și până la 3,5% în 2030. Pentru atingerea acestor ținte: - Către anul 2030 importatorii de produse petroliere principale, au obligația de comercializare/plasare pe piață a benzinei în amestec cu cel puțin 11,58% bioethanol și a motorinei cu 8,17% biodiesel, produși local, în mod prioritar, și/sau de import (inclusă deja în compoziția produselor petroliere principale la importul acestora. - Importatorii de produse petroliere principale vor asigura respectarea cerinței privind cota minimă de biocarburanți în amestecul de carburanți comercializat spre consum final, menționate mai sus.	
2.2	Promovarea producerii bioetanolului	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 11,37 TJ de bioetanol comercializat anual	Neinițiat În perioada de raportare, pentru anul 2024, date privind bioetanolul comercializat nu sunt disponibile.	Neinițiat În perioada de raportare, pentru anul 2025, date privind bioetanolul comercializat nu sunt disponibile.
2.3	Reparația și/sau reabilitarea și construcția drumurilor publice	Trim. IV, 2026	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Nedondiționat: 934,4 km drumuri publice reparate/reabilitate și construite	În proces de realizare În anul 2024 au fost finalizate lucrările de reparare/reabilitare a 56,62 km de drumuri.	În proces de realizare Pe parcursul anului 2025, din mijloacele Fondului rutier au fost desfășurate lucrări de întreținere curentă și periodică, precum și de reparație a rețelei de drumuri publice naționale, cu o lungime totală de 5993 km. O atenție deosebită a fost acordată drumurilor naționale de interes regional din categoria „G”, care asigură conectivitatea localităților rurale cu rețeaua principală de transport. Astfel, în anul 2025 au fost planificate și realizate lucrări de reparație pe o distanță de peste 285 km de drumuri regionale.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
						Volumul alocațiilor financiare a constituit 1 194 444,02 mii lei, fiind destinat îmbunătățirii stării tehnice a infrastructurii rutiere și creșterii siguranței circulației. În paralel, sunt în curs de derulare proiecte majore de reabilitare și modernizare a rețelei de drumuri naționale cu sprijinul finanțatorilor externi (BERD, BEI, Comisia Europeană, Banca Mondială), printre care: - R34 Hîncești – Leova – Cahul (km 0+000 – km 83+000), împărțit în două sectoare. Actualmente, rata de implementare a proiectului este de 65%; - R33 Hîncești – Lăpușna – M1 (km 0+000 – km 37+200). Rata de implementare a proiectului este de 78%; - R8.1: R8 – Arionești – R14 (km 0+000 – km 9+470). Rata de implementare a proiectul constituie 69%; - R14: R6 – Codrul Nou – Soroca – Unguri – frontiera cu Ucraina (km 92+620 – km 123+620). Rata de implementare a proiectului este de 59%; - M3 Chișinău – Comrat – Giurgiulești, variantă ocolitoare a orașului Vulcănești (km 0+000 – km 8+580). Rata de implementare a proiectului este de 94%. În sectorul infrastructurii transfrontaliere, a fost lansată construcția podului rutier Ungheni (MD) – Ungheni (RO), iar în paralel se desfășoară lucrările pregătitoare aferente drumului de acces. Aceste investiții vor facilita schimburile comerciale și circulația transfrontalieră cu România și, implicit, cu Uniunea Europeană. Totodată, este în curs de elaborare studiul de prefizabilitate pentru construcția autostrăzii Ungheni–Chișinău–frontiera cu Ucraina, precum și a centurii municipiului Chișinău (sectoarele 4, 5 și 6) în cadrul inițiativei „Investiții în Conectivitate pentru Țările Parteneriatului Estic (EPIC)”.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare																	
					Anul 2024	Anul 2025																
1	2	3	4	5	6	7																
2.4	Promovarea eficienței energetice în transportul feroviar	Trim. IV, 2026	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Energiei; Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”	Necondiționat: Cantitatea combustibilului utilizat de transportul feroviar redusă cu 2,0% sau 1,6 TJ	Realizat În scopul implementării proiectului de investiții finanțat de către IFI (BERD, BEI și UE), au fost achiziționate 12 locomotive diesel TE33AC pentru organizarea traficului de marfă și de călători. Noile locomotive sunt echipate cu motoare moderne și puternice care corespund standardelor europene. Acest tip de motor are un sistem de recirculare a gazelor de evacuare (EGR), care reduce consumul de combustibil și crește durata de exploatare motorului. Deoarece noile locomotive sunt implicate activ în procesul tehnologic al căii ferate, ele reprezintă peste 80% din toate lucrările de transport de marfă și de călători efectuate. Comparativ cu vechile locomotive 3TE10M, 2TE10M, 2TE10L, economia de combustibil este de aproximativ 25%.	Realizat Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Cantitatea de combustibil utilizată de transportul feroviar pe parcursul anilor 2023-2025 (prin comparație) este prezentată în tabelul de mai jos. <table><tr><th>Perioada</th><th>Consum motorină, tone</th><th>Reducerea consumului, tone</th><th>Reducerea consumului, %</th></tr><tr><td>2023</td><td>7 777,86</td><td>2 442,32</td><td>24</td></tr><tr><td>2024</td><td>5 166,63</td><td>2 611,23</td><td>34</td></tr><tr><td>2025</td><td>4 619,62</td><td>547,01</td><td>11</td></tr></table> Măsurile care au permis reducerea consumului de motorină sunt: 1. Înlocuirea locomotivelor învechite cu cele noi (12 unități) achiziționate cu ajutorul BERD. 2. Staționarea locomotivelor în așteptarea rutei în atelierele de reparații în perioada rece a anului. Astfel, măsurile implementate asigură sustenabilitatea pe termen lung a transportului feroviar, reducând amprenta de carbon. Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” În scopul implementării proiectului de investiții finanțat de către Instituții Financiare Internaționale (BERD, BEI și Uniunea Europeană), au fost achiziționate 12 locomotive diesel TE33AC noi pentru organizarea traficului de marfă și de călători. Noile locomotive sunt echipate cu motoare moderne și puternice care corespund standardelor europene. Acest tip de motor are un sistem de recirculare a gazelor de evacuare (EGR), care reduce consumul de	Perioada	Consum motorină, tone	Reducerea consumului, tone	Reducerea consumului, %	2023	7 777,86	2 442,32	24	2024	5 166,63	2 611,23	34	2025	4 619,62	547,01	11
Perioada	Consum motorină, tone	Reducerea consumului, tone	Reducerea consumului, %																			
2023	7 777,86	2 442,32	24																			
2024	5 166,63	2 611,23	34																			
2025	4 619,62	547,01	11																			

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
						combustibil și crește durata de exploatare a motorului. Noile locomotive sunt implicate activ în procesul tehnologic al căii ferate, ele reprezintă peste 80% din toate lucrările de transport de marfă și de călători efectuate. Comparativ cu vechile locomotive 3TE10M, 2TE10M, 2TE10L, economia de combustibil este de aproximativ 25%. Volumul de mărfuri transportate prin rețeaua CFM în 2025 s-a ridicat la 2,5 milioane de tone, în timp ce s-a consumat motorină în cantitate de 4 490 de tone. Pentru comparație, în 2024 au fost transportate 2,4 milioane tone de marfă și au fost consumate 4 986 tone de motorină. Prin urmare, cantitatea de combustibil utilizată pentru transportul feroviar a scăzut cu 9,9% în 2025. Ca urmare a punerii în aplicare a unei măsuri de îmbunătățire a procesului tehnologic de transport feroviar și de creștere a vitezei trenurilor, s-a realizat o reducere a consumului de combustibil cu un volum crescut de trafic.
2.5	Etichetarea pneurilor; achiziții de transport; promovarea transportului energetic eficient; optimizarea transportului pe străzile centrale din localități	Trim. IV, 2026	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Energiei; Ministerul Finanțelor; Agenția Achiziții Publice	Necondiționat: Consumul de combustibil utilizat în sectorul transportului rutier redus cu 2,0% sau 625,9 TJ	În proces de realizare Cu referire la achizițiile de transport, pe parcursul anului 2024, Agenția Achiziții Publice a încheiat 165 contracte de achiziții publice a diferitor mijloace de transport care nu depășesc pragul de 300 mii lei fără TVA, cu excepția achizițiilor de valoare mică. Ce ține de promovarea transportului energetic eficient Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, cu suportul Soros a inițiat procesul de transpunere în legislația națională a Directivei 2009/33/CE a Parlamentului	În proces de realizare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Prin Hotărârea Guvernului nr.693/2024, a fost aprobată Reglementarea tehnică cu privire la etichetarea pneurilor. Aceasta stabilește cadrul pentru furnizarea informațiilor armonizate referitoare la parametrii pneurilor prin intermediul etichetării, permițând utilizatorilor finali să facă o alegere în cunoștință de cauză la achiziționare. Scopul acestei măsuri este îmbunătățirea siguranței, protecția sănătății și

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepopulate în sprijinul unei mobilități cu emisii scăzute.	creșterea eficienței economice și ecologice a sectorului transportului rutier, prin promovarea pneurilor eficiente din punctul de vedere al consumului de combustibil, durabile, sigure și cu niveluri scăzute de zgomot. Totodată, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în colaborare cu Ministerul Energiei, Ministerul Mediului și Ministerul Finanțelor, au inițiat elaborarea proiectului de Lege privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante, în vederea facilitării unei mobilități cu emisii scăzute. Agenția Achiziții Publice Agenția nu poate oferi informații despre achiziții publice/sectoriale de transport energetic eficient, deoarece astfel de date nu sunt colectate. Colectarea acestor date este condiționată de dezvoltarea unor funcționalități speciale într-un sistem nou de achiziții publice electronice, realizarea căruia este planificată pentru finele anului 2027, iar datele vizate vor fi disponibile în cel mai bun caz abia la finele anului 2028.
2.6	Promovarea mijloacelor de transport cu propulsie hibridă, a e-mobilității și a altor opțiuni de mobilitate prietenoase mediului	Trim. IV, 2026	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Energiei	Necondiționat: Consumul de combustibil utilizat de autovehiculele înmatriculate redus cu 0,1% sau 31,1 TJ	Inițiat În perioada de raportare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a inițiat elaborarea Strategiei Naționale pentru e-mobilitate fiind acordat suportul BERD	În proces de realizare Ministerul Energiei În perioada de raportare, pentru anul 2025, date privind cantitatea de combustibil utilizat de autovehiculele înmatriculate nu sunt disponibile. Totodată, pe parcursul anului 2025 au fost înregistrate 4.065 de automobile electrice, dintre care 3.418 de către persoane fizice și 647 de către persoane juridice, precum și 26.502 automobile hibride, dintre care 22.790 înregistrate de persoane fizice și 3.712 de persoane juridice.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
						Astfel, la finele anului 2025, parcul auto național numără 9.849 de automobile electrice (7.768 deținute de persoane fizice și 2.081 de persoane juridice) și 77.985 de automobile hibride (68.032 deținute de persoane fizice și 9.953 de persoane juridice). În total, la sfârșitul anului 2025 erau înregistrate 87.834 de automobile „prietenoase mediului”, cu 30.567 mai multe comparativ cu situația de la sfârșitul anului 2024. Ponderea transportului eficient energetic, înregistrată la finele anului 2025, din numărul total de autoturisme constituie 6,92%. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale În vederea promovării mijloacelor de transport cu propulsie hibridă, cadrul fiscal național prevede măsuri de stimulare specifice. Astfel, potrivit art. 124 alin. (18) din Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997, cota accizului se reduce cu 50% pentru vehiculele încadrate la pozițiile tarifare 870360 și 870370000, respectiv cu 25% pentru autoturismele încadrate la pozițiile tarifare 870340 și 870350000. Totodată, reducerea de 25% nu se aplică vehiculelor de tip micro-hybrid și mild-hybrid. În completarea acestor măsuri, ministerul, cu suportul Organizației Internaționale „Transport Community” (TCT), a inițiat procesul de elaborare a Strategiei de e-mobilitate, în scopul dezvoltării și promovării transportului durabil.
Obiectivul specific 3. Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul clădiri cu 74% și reducerea de GES condiționată până la 77% comparativ cu anul 1990						
3.1	Sporirea rezistenței termice a izolației clădirilor nereabilitate termic	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 0,6 milioane m ² de suprafață locuibilă a clădirilor reabilitate	În proces de realizare Republica Moldova, ca stat cu resurse energetice limitate și o dependență	În proces de realizare Ministerul Energiei

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
				Condiționat: 0,2 milioane m² de suprafață locuibilă a clădirilor reabilitate	semnificativă de importurile de energie, a recunoscut importanța eficienței energetice pentru asigurarea securității energetice, reducerea costurilor energetice, precum și diminuarea impactului asupra mediului. Respectiv, în decembrie 2021, a fost demarat Proiectul „Eficiența Energetică în Republica Moldova”, care este orientat spre îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice din întreaga țară (10 instituții medicale din Republica Moldova), având ca rezultat beneficii semnificative de mediu prin economii de energie și reducerea emisiilor de carbon. La fel, în decembrie 2023, a fost instituit I.P. Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED), transformată prin reorganizarea Agenției pentru Eficiență Energetică (Hotărârea Guvernului nr. 1060/2023), fiind principala instituție ce a lansat programe în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în sectorul rezidențial, prin intermediul <i>Fondului de Eficiență Energetică pentru Sectorul Rezidențial (FEERM)</i>, lansat în 2024, program ce oferă granturi de până la 70% din valoarea investițiilor necesare pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică. Totodată, în următorii 5 ani, Republica Moldova va implementa alte două proiecte majore de eficiență energetică, precum Proiectul Tranziție Durabilă prin Eficiență Energetică în Moldova (STEEM), cu obiectivul de a spori eficiența energetică în 46 instituții de învățământ primar (suprafața totală de peste 250 mii m² / beneficiari peste 46 mii elevi, profesori și alt personal al școlilor) și instalarea a peste 280 de Puncte Termice Individuale în clădirile publice din municipiul Chișinău, și Inițiativa pentru	10 blocuri locative și 133 de gospodării casnice vor implementa măsuri de izolare termică a elementelor fațadei. Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM) UTM depune eforturi pentru diminuarea consumurilor de energie în clădirile administrate. Printre măsurile implementate sunt 1. Măsuri de management energetic 2. Schimbarea ușilor și ferestrelor vechi cu alte noi din PVC mai eficiente energetic. 3.3.Înlocuirea becurilor incandescente cu becuri energetic eficiente de tip LED Becuri incandescente substituite Trim. IV, 2026 1. Schimbarea corpurilor de iluminat vechi cu corpuri de iluminat de tip LED în cămine și blocurile de studii. 2. În 2024 a fost finalizată modernizarea sistemului de iluminat stradal din Parcul UTM din sectorul Râșcani, prin înlocuirea corpurilor vechi cu corpuri de iluminat de tip LED, ceea ce conduce la o economie de energie electrică de aproximativ 20 MWh/an sau o reducere de emisii de gaze cu efect de seră de 10,2 t CO2 echivalent/an.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					<i>dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică (INSPIREE), care prevede modernizarea a 16 clădiri ale instituțiilor de învățământ superior (58.000 m²) și 14 clădiri ale spitalelor raionale (34.000 m²), contribuind la dezvoltarea unei infrastructuri publice durabile.</i>	
3.2	Reabilitarea sistemelor de încălzire a clădirilor rezidențiale	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 0,9 milioane m² de suprafață locuibilă cu sisteme de încălzire reabilite din fondul imobiliar național urban	În proces de realizare Proiectul de Îmbunătățire a Eficienței Sistemului de Alimentare Centralizată cu Energie Termică din Chișinău (PIESACET-2) reprezintă o inițiativă strategică menită să modernizeze infrastructura de termoficare a municipiului Chișinău. Derulat în perioada 2020-2025 și având un buget de 92 de milioane de euro, finanțat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, proiectul vizează creșterea eficienței și sustenabilității sistemului centralizat de alimentare cu energie termică. Acesta include reabilitarea echipamentelor de la CET 2, instalarea unităților de cogenerare la CET Vest și CET Sursa 3, precum și îmbunătățirea eficienței energetice în clădirile publice și rezidențiale prin optimizarea distribuției termice și reabilitarea termică a unor imobile. Implementarea proiectului este coordonată de Ministerul Energiei, prin intermediul UCIPE, asigurând o gestionare eficientă și conformă cu cele mai bune practici internaționale. 1. Modernizarea sistemului de abur din Unitatea nr. 2, Centrală electrică cu termoficare Sursa-1: - S-a instalat o pompă nouă de alimentare, un motor și echipamentele aferente pentru cazanul de abur. - Stadiul lucrărilor:	146 gospodării casnice din mediul rural și 3 blocuri locative din or. Chișinău vor beneficia de reabilitarea sistemelor de încălzire.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					- o Lucrările s-au terminat, iar echipamentele funcționează. - o Verificarea lucrărilor a fost realizată pe 13 noiembrie 2024. - o Recepția finală și acceptarea instalațiilor au avut loc pe 28 noiembrie 2024. 2. Instalarea punctelor termice individuale (PTI): • Au fost instalate 147 de puncte termice individuale și rețele de încălzire în clădiri rezidențiale și publice. S-au adăugat și 8 puncte suplimentare, ajungând la un total de 155. • Stadiul lucrărilor: - o Toate cele 147 de PTI inițiale sunt funcționale. - o Recepția pentru 8 PTI suplimentare a avut loc pe 29 noiembrie 2024. - o Recepția finală pentru toate cele 155 de PTI va fi organizată până la mijlocul lunii decembrie 2024. 3. Studiu de fezabilitate pentru noi centrale eficiente: • Un studiu pentru a proiecta noi centrale care să genereze energie termică și electrică mai eficient. • Progres: - o S-au realizat analize financiare, modele energetice și propuneri de investiții. - o Se finalizează raportul privind impactul asupra mediului și comunității. - o Urmează să fie livrate modelele tehnice, financiare și raportul final până la sfârșitul anului. - o Contractul se va încheia pe 6 februarie 2025, pentru a permite toate aprobările necesare.	

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					4. Construirea unor centrale de cogenerare eficiente: - Instalarea unor centrale moderne pe gaze naturale la Centrala Termică Vest și Centrală electrică cu termoficare Sursa 3, împreună cu transformatoare electrice și echipamente de distribuție. - Progres: - Licitația a fost lansată pe 3 octombrie 2024. Termenul de depunere a ofertelor este 21 ianuarie 2025. - S-au primit întrebări de la participanți, iar răspunsurile sunt în curs de elaborare. - Pe 12 noiembrie 2024, a avut loc o vizită la fața locului cu participarea a 17 companii. - Semnarea contractului este preconizată pentru mai 2025, iar implementarea va dura aproximativ 26 de luni. Echipa Băncii Mondiale a exprimat necesitatea extinderii PIESACET-2 pentru a permite implementarea contractului prioritar. Procedura de restructurare urmează a fi lansată după adjudecarea și semnarea contractului pentru instalarea centralelor de cogenerare. Implementarea proiectului „Sistemul termoeenergetic al mun.Bălți (S.A. „CET-Nord) – Faza II Solicitările privind extinderea termenului de disponibilitate a Acordului de împrumut și a Acordului de grant, precum și redistribuirea sumei nevalorificate de 1,5 milioane de euro pentru proiectul „Sistemul termoeenergetic al municipiului Bălți (SA CET-Nord) – Faza II” au fost transmise Ministerului Energiei. Consiliul pentru coordonarea dezvoltării durabile a acceptat examinarea restructurării proiectului în	

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					cadrul ședinței Comitetului interministerial pentru planificare strategică. Ministerul Energiei a informat Cancelaria de Stat despre modificările propuse, inclusiv prelungirea perioadei de disponibilitate a finanțării până la 31 decembrie 2027. Pentru modernizarea stației de tratare a apei, se lucrează la identificarea și coordonarea unei soluții tehnice adecvate, iar documentația de proiectare este planificată pentru ianuarie 2025. UIP a solicitat modificări pentru integrarea echipamentului într-o clădire ce urmează a fi reconstruită, cu aprobarea BERD. În ceea ce privește construcția unui rezervor de stocare a energiei termice, a fost stabilită o capacitate optimă de 4700 m³ (240 MWh), iar documentația tehnică este în curs de elaborare. Experiența altor state a fost analizată pentru identificarea celor mai eficiente soluții, iar proiectul a fost transmis BERD pentru aprobare. Lucrările de instalare a PTI în 166 de blocuri și modernizarea distribuției agentului termic în 296 de blocuri sunt afectate de întârzieri cauzate de lipsa acordului proprietarilor și de cerințele administrative privind autorizațiile de construcție. Consultările publice sunt în desfășurare, iar soluții financiare sunt analizate pentru sprijinirea consumatorilor vulnerabili. Implementarea sistemului SCADA și realizarea modelării hidraulice se află în etapa de licitație, cu termen limită în decembrie 2024. BERD a solicitat ajustări ale documentației, iar clarificările cu ofertanții sunt în curs de desfășurare.	
3.3	Înlocuirea becurilor incandescente cu becuri energetic eficiente de tip LED	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: Becuri incandescente substituite	Realizat La data de 30.09.2024 a fost lansat oficial Programul de vouchere pentru electrocasnice (Eco-Vouchere), implementată de CNED, o	Realizat (acțiunea a fost realizată în anul 2024)

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					inițiativă dedicată sprijinirii consumatorilor vulnerabili din Republica Moldova. Etapa de pilotare 2023-2024 a fost finanțată de UE și implementat de PNUD, a demonstrat un impact pozitiv, facilitând valorificarea a 7.246 vouchere pentru electrocasnice și 31.832 pentru lămpi LED. Iar în cadrul programului național, finanțat din bugetul de stat (lansat septembrie 2024), alte 7.224 vouchere pentru electrocasnice au fost oferite, contribuind la reducerea consumului de energie și promovarea sustenabilității în gospodăriile vulnerabile din Republica Moldova. De asemenea, programul a contribuit la reciclarea unui număr semnificativ de electrocasnice uzate, promovând reutilizarea componentelor uzate, consolidând tranziția către un model de consum sustenabil și reducerea impactului asupra mediului. Impactul monetar al acestui program este estimat la 4 mil. lei anual.	
3.4	Valorificarea biomasei în scop energetic	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necodiționat: 25,0 MW puterea instalată a centralelor termice Condiționat: 30,0 MW puterea instalată a centralelor termice	În proces de realizare Ministerul Energiei, a aprobat pe parcursul anului Hotărârea Guvernului nr. 778/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la biocombustibilul solid. Acest regulament stabilește cerințe de calitate care trebuie respectate de producătorii de biocombustibili solizi. Totodată, a fost elaborat un proiect de act normativ care prevede includerea unor facilități pentru întemeierea plantațiilor de culturi energetice cât și pentru producătorii de combustibili solizi.	În proces de realizare În anul 2025, în cadrul Programului FEERM a fost aprobată spre finanțare instalarea centralelor termice pe biomasă cu puterea de 1.106 kW, dintre care: - 72 beneficiari la produsul de finanțare „Eficiența energetică a caselor individuale din gospodăriile rurale grad de vulnerabilitate energetică extremă”, care vor instala o capacitate totală de 1.061 kW, iar 3 beneficiari la produsul de finanțare „Casa Verde” vor instala o capacitate totală de 45 kW. Măsurile urmează a fi implementate în perioada următoare.
3.5	Instalarea pompelor de căldură de capacitate mică, medie și mare	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necodiționat: $\approx 0,27\%$ din necesarul de energie termică până în anul 2026	Inițiat Ministerul Energiei cu suportul Agenției Internaționale pentru Energie a inițiat	În proces de realizare În anul 2025, în cadrul Programului FEERM a fost aprobată spre finanțare instalarea pompelor

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
				Condiționat: ≈ 0,43 % din necesarul de energie termică până în anul 2030	dezvoltarea unei foi de parcurs pentru promovarea instalării pompelor de căldură.	de căldură pentru 80 beneficiari ai produsului de finanțare „Casa Verde”. Aceștia au solicitat instalarea unei capacități totale de 1.083 kW. Măsurile urmează a fi implementate în perioada următoare.
3.6	Valorificarea energiei solare pentru producerea apei calde menajere în localități urbane și rurale și în cadrul întreprinderilor	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 3891 de sisteme solare pentru prepararea apei calde menajere instalate Condiționat: 1681 de pachete solare cu 20 tuburi vidate 58/1800 în panou (destinate pentru 2-3 persoane) instalate	Date nu sunt disponibile la momentul raportării Cu referire la numărul sistemelor solare pentru prepararea apei calde menajere, Ministerul Energiei nu monitorizează numărul colectoarelor solare instalate.	În proces de realizare În anul 2025, în cadrul Programului FEERM, pentru produsul de finanțare „Casa Verde” s-a aprobat instalarea sistemelor solare pentru producerea apei calde menajere la 8 beneficiari (<i>gospodării casnice</i>).
Obiectivul specific 4. Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor GES provenite din sectorul industrial cu 27% și reducerea de GES condiționată care poate atinge până la 31% comparativ cu anul 1990						
4.1	Promovarea și implementarea sistemului de management energetic	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei; Institutul Național de Standardizare	Necondiționat: Sistem de management energetic și Standardul național SM ISO 50001 implementate de peste 40 de întreprinderi	În proces de realizare În cadrul ședinței Guvernului din 11.12.2024 a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 829/2024 privind aprobarea <i>Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari</i> . Acest regulament stabilește cerințele și procedurile pentru realizarea auditului energetic, având drept scop optimizarea consumului de energie, reducerea emisiilor de CO ₂ și îmbunătățirea eficienței energetice și ecologice a activităților desfășurate de întreprinderile mari. Implementarea acestora va contribui la reducerea costurilor operaționale și la creșterea sustenabilității sectorului industrial. Cu referire la Standardul național SM ISO 50001, Institutul Național de Standardizare a adoptat și pune la dispoziția părților interesate, în versiunea engleză și română, standardul moldovenesc SM EN ISO 50001:2019 Sistem de management al energiei. Cerințe și ghid de	În proces de realizare Ministerul Energiei A fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 829/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari și publicată în Monitorul Oficial. Pe parcursul anului 2025: - A fost aprobată lista întreprinderilor mari care au obligația de a efectua audit energetic; - 45 întreprinderi mari au fost notificate privind realizarea auditului energetic. Institutul Național de Standardizare Pentru standardul național SM ISO 50001:2012, în perioada anului 2025 au fost vândute în total 33 de standarde.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					utilizate împreună cu amendamentul acestui standard SM EN ISO 50001:2019 /A1: 2024 Sisteme de management al energiei, Cerințe și ghid de utilizare, Amendament: Acțiuni privind schimbările climatice.	
4.2	Promovarea eficienței energetice în sectorul industrial	Trim. IV, 2026	Ministerul Energiei	Necondiționat: 7626 tcc de energie și combustibil reduce Condiționat: 3748 tcc de energie și combustibil reduce	Neinițiat Ministerul Energiei În anul 2025, vor fi organizate cursuri de instruire destinate specialiștilor din domeniu pentru promovarea eficienței energetice în sectorul industrial. Cursurile vor fi desfășurate de IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (CNED) în colaborare cu parteneri internaționali și vor avea ca scop formarea managerilor și auditorilor energetici. Participanții vor beneficia de instruire avansată privind metodele și tehnologiile moderne de optimizare a consumului energetic, contribuind astfel la creșterea sustenabilității și competitivității sectorului industrial.	În proces de realizare IP Centrul Național pentru Energie Durabilă În anul 2025, au fost organizate următoarele cursuri de instruire destinate specialiștilor din domeniu, în vederea promovării eficienței energetice în sectorul industrial: • 10–13 martie 2025 – Programul de pregătire a auditorilor energetici în sectorul industrial, desfășurat de Universitatea Tehnică a Moldovei, cu sprijinul PNUD Moldova și al Danemarcei și lansat în parteneriat cu Centrul Național pentru Energie Durabilă, a avut drept scop instruirea unui număr suficient de profesioniști pentru a răspunde cererii în creștere din partea întreprinderilor mari privind realizarea auditurilor energetice. În total, 29 de persoane au fost instruite și au obținut certificate de absolvire a programului „ <i>Auditul energetic în industrie</i> ”. • 10–19 decembrie 2025 – Auditorii energetici industriali au beneficiat de un curs de instruire organizat cu suportul Centrului Național pentru Energie Durabilă, având ca scop consolidarea capacităților și abilităților auditorilor energetici calificați la categoria „ <i>Industria – orice proces industrial, inclusiv cele aferente activităților din agricultură și silvicultură</i> ”. În total, 11 auditori calificați au fost instruiți și și-au perfecționat cunoștințele.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare																	
					Anul 2024	Anul 2025																
1	2	3	4	5	6	7																
4.3	Promovarea eficienței energetice și creșterea ponderii cioburilor de sticlă în șarjă în vederea reducerii costului producției și emisiilor de CO ₂ la ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	Trim. IV, 2026	ÎS „Fabrica de Sticlă din Chișinău”	Necondiționat: Cantitățile totale de sticlă produsă: în 2026 – circa 8,5 mii de tone de sticlă; Ponderea cioburilor de sticlă în șarjă: în 2026 – până la 5% sau 4,2 mii de tone/an Consumul total de combustibil utilizat la producerea sticlei, în 2030 – circa 430,1 TJ/an;	Neinițiat <table><tr><td>Indicator</td><td>2024</td></tr><tr><td>Total sticlă topită (tn)</td><td>62101,25</td></tr><tr><td>Cioburi total topite (tn)</td><td>21501,24</td></tr><tr><td>Raport șarjă/ciob (%)</td><td>65, 4/34,6</td></tr></table>	Indicator	2024	Total sticlă topită (tn)	62101,25	Cioburi total topite (tn)	21501,24	Raport șarjă/ciob (%)	65, 4/34,6	În proces de realizare <table><tr><td>Indicator</td><td>2025</td></tr><tr><td>Total sticlă topită (tn)</td><td>57438,46</td></tr><tr><td>Cioburi total topite (tn)</td><td>20120,88</td></tr><tr><td>Raport șarjă/ciob (%)</td><td>65/35</td></tr></table>	Indicator	2025	Total sticlă topită (tn)	57438,46	Cioburi total topite (tn)	20120,88	Raport șarjă/ciob (%)	65/35
Indicator	2024																					
Total sticlă topită (tn)	62101,25																					
Cioburi total topite (tn)	21501,24																					
Raport șarjă/ciob (%)	65, 4/34,6																					
Indicator	2025																					
Total sticlă topită (tn)	57438,46																					
Cioburi total topite (tn)	20120,88																					
Raport șarjă/ciob (%)	65/35																					
Obiectivul specific 5. Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul agricol cu 44% și reducerea de GES condiționată până la 47% comparativ cu anul 1990																						
5.1	Depozitarea gunoiului de grajd în platforme comunale sau depozite individuale	Trim. IV, 2026	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Necondiționat: 623,4 mii tone de gunoi de grajd depozitate anual în platforme Condiționat: 207,5 mii de tone de gunoi de grajd depozitate anual în platforme	Date nu sunt disponibile la momentul raportării În Republica Moldova, Sistemul Informațional Automatizat pentru Managementul Deșeurilor (SIA MD) este instrumentul care integrează diverse aspecte, de la autorizarea activităților legate de gestionarea deșeurilor până la raportarea rezultatelor obținute în acest domeniu. Ca rezultat, în conformitate cu datele raportate de către întreprinderi, Agenția de Mediu a generalizat și prezintă informațiile statistice referitoare la gestionarea deșeurilor pentru anul 2023. Astfel, conform raportului „Gestionarea deșeurilor în Republica Moldova în anul 2023”: Date privind colectarea deșeurilor: - deșeuri provenite din agricultură, horticultură, acvacultură, silvicultură, vânătoare și pescuit au fost în cantitate de 5.548,00 tone. Date privind generarea deșeurilor:	În proces de realizare Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare acțiune realizată, capacitatea platformelor de stocare a dejecțiilor în anul 2025 (deținute de exploatațiile autorizate de bovine, porcine, ovine, caprine și galinacee (găini ouătoare, pui broileri), este următoarea: funcționale - 236,5 mii tone de gunoi de grajd și nefuncționale - 12 mii de tone de gunoi de grajd.																

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					- materii fecale, urină și gunoi de grajd de la animale (inclusiv resturi de paie), efluate, colectate – 24 530,50 tone. Date privind valorificarea deșeurilor: - materii fecale, urină și gunoi de grajd de la animale (inclusiv resturi de paie), efluate, colectate separat și tratate în afara incintei - 3.763,33 tone. <i>*Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.</i> Cu privire la cantitatea gunoiului de grajd depozitat pentru anul 2024, Agenția de Mediu va publica următorul raport pe parcursul anului 2025.	
5.2	Implementarea tehnologiilor de alimentație a taurinelor prin utilizarea unor rații cu o structură optimă, științific argumentată	Trim. IV, 2026	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;	Necondiționat: La 3,2 % din șeptelul de taurine pe țară s-a aplicat tehnologia Condiționat: La 0,8 % din șeptelul de taurine pe țară s-a aplicat tehnologia	În proces de realizare	În proces de realizare
			Universitatea Tehnică a Moldovei împreună cu instituțiile din subordine		Pe parcursul anului 2024 de către IȘPBZMV – actualmente INCAAMV au fost petrecute 3 seminări cu fermierii de taurine unde li sa explicat importanța calculării rațiilor de alimentație a taurinelor reieșind din structura optimă a rațiilor de alimentație a vacilor de lapte în dependență de nivelul de productivitate de cca 4000-10000 litri de lapte pe lactație. În afară de aceasta au fost oferite multiple consultații, inclusiv cu ieșirea în teritoriu, cu referire la avantajele acestei tehnologii.	Pe parcursul anului 2025, INCAAMV, în comun cu Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală (CCAR), a organizat un seminar tematic destinat crescătorilor de bovine, în cadrul căruia au fost prezentate aspecte privind alimentația rațională a taurinelor de lapte, în funcție de nivelul de productivitate (4000-10000 litri lapte/lactație). Au fost oferite explicații privind importanța calculării rațiilor furajere pe baze științifice, în scopul optimizării proceselor digestive și reducerii emisiilor de metanrezultate din fermentația ruminală.
5.3	Promovarea tehnologiilor de alimentație a taurinelor prin	Trim. IV, 2026	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Necondiționat: La 3,8 % din șeptelul de taurine pe țară s-a aplicat tehnologia	Realizat	Realizat (cu progres în 2025)
					De către IȘPBZMV - actualmente INCAAMV au fost efectuate 3 seminări practice unde	

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
	utilizarea furajelor în formă de amestecuri unice (monorație), fără sau cu cantități mici de nutrețuri verzi			Condiționat: La 2,2 % din șeptelul de taurine pe țară s-a aplicat tehnologia	amănunțit a fost descrisă și aduse argumentele de rigoare referitor la beneficiile folosirii acestei tehnologii. Actualmente în Republica Moldova practic toate fermele de taurine cu un șeptel mai mare de 50 vaci de lapte utilizează această tehnologie.	Pe parcursul anului 2025 în cadrul activităților de instruire desfășurate, a fost promovată tehnologia de alimentație prin utilizarea amestecurilor unice (monorație), fiind prezentate beneficiile acesteia asupra eficienței nutriționale, productivității animalelor și reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră. Fermierii au fost informați cu privire la avantajele aplicării acestei tehnologii în fermele de bovine de lapte, în special exploatațiile cu efectivele mai mari
5.4	Includerea în rațiile taurinelor a unor aditivi furajeri (saponine, ionofori) care micșorează nivelul de formare a metanului în procesul de digestie	Trim. IV, 2026	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Necondiționat: La 1,3 % din șeptelul de taurine pe țară s-a aplicat tehnologia Condiționat: La 0,7 % din șeptelul de taurine pe țară s-a aplicat tehnologia	În proces de realizare Unele ferme din țara noastră au început să utilizeze asemenea preparate. Asemenea aditivi furajeri se produc și se folosesc în unele țări din Europa. Drept exemplu, companiile Harbro și Carbon Trust din Marea Britanie mai bine de zece ani propun spre utilizare adaosul Rumitech care utilizat în rațiile vacilor de lapte nu numai că sporește productivitatea dar totodată micșorează emisiile de metan calculate la un litru de lapte cu 17,7%.	În proces de realizare Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare În anul 2025, fermierilor li s-au prezentat informații privind utilizarea unor aditivi furajeri (saponine, ionofori și alți compuși utilizați în practica internațională), care contribuie la reducerea nivelului de formare a metanului în procesul de digestie ruminală. Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM) Actualizarea curricula disciplinei Nutriția animală prin specificarea aditivilor furageri (saponine, ionofori) în vederea contribuirii la micșorarea nivelului de formare a metanului în procesul de digestie.
5.5	Promovarea folosirii tescovinei de poamă în rațiile rumegătoarelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Trim. IV, 2026	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Necondiționat: La 1,7% din șeptelul de taurine pe țară i s-a aplicat tehnologia Condiționat: La 1,3% din șeptelul de taurine pe țară s-a aplicat tehnologia	În proces de realizare În ultimii ani se măresc volumele de tescovină uscată de struguri și utilizarea ei în rațiile animalelor agricole prin includerea ei în proporție de 5-20% din componența nutrețurilor combinate. În acest context colaboratorii institutului sistemic acordă asistența necesară fermierilor referitor la componența chimică și valoarea nutritivă a acestui produs, cât și recomandări cu privire la nivelul optim de includere a acestui nutriet în rațiile animalelor.	În proces de realizare În contextul reorganizării IȘPBZMV și redisolcării instituției din blocul situat în satul Maximovca, raionul Anenii Noi (actualmente INCAAMV, cu amplasarea în municipiul Chișinău, str. Ialoveni, 100), inclusiv a laboratorului și a utilajului destinat analizei calității furajelor și a rațiilor (amestecuri unice – monorație), realizarea investigațiilor de specialitate nu a fost posibilă pe parcursul anului 2025. Până la crearea și dotarea unui nou

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					În plus, pentru a ușura lucrul de implementare în practică a acestei tehnologii de către cercetători științifici ai IȘPBZMV a fost pregătită și editată monografia Diversificarea bazei furajere prin studierea și valorificarea unor resurse furajere noi și mai puțin cunoscute în Republica Moldova unde în detalii sunt descrise rezultatele utilizării tescovinei uscate de struguri în rațiile animalelor agricole, de asemenea au fost efectuate analize de laborator cu privire la compoziția chimică și valoarea nutritivă a 120 mostre de nutriți, în total- 1800 indici.	laborator, planificată pentru anul 2026 din sursele financiare ale proiectului IFAD, activitățile de cercetare aplicativă privind analiza furajelor și evaluarea resurselor furajere alternative, inclusiv tescovina de poamă, sunt temporar suspendate.
Obiectivul specific 6. Majorarea necondiționată, până în anul 2030, a capacității de sechestrare a dioxidului de carbon în cadrul sectorului folosința terenurilor, schimbarea categoriei de folosință a terenurilor și silvicultură până la 10% și sechestrarea de gaze cu efect de seră condiționată până la 391% comparativ cu anul 1990						
6.1	Extinderea terenurilor împădurite	Trim. IV, 2026	Ministerul Mediului; Agenția „Moldsilva” în colaborare cu autoritățile publice locale	Necondiționat: Plantarea culturilor silvice pe 12,3 mii ha	În proces de realizare În anul 2024, Agenția „Moldsilva” a creat în cadrul Programului național de extindere și reabilitare a pădurilor pentru perioada 2023-2032 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia pe perioada 2023-2027 (PNERP) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 55/2023, (prin intermediul entităților teritoriale) culturi forestiere pe o suprafață totală de 4103 ha.	În proces de realizare În 2025, au fost plantate de către Agenția Moldsilva, 3812 ha culturi silvice pe terenuri degradate deținute de APL.
6.2	Acțiunea NAMA privind împădurirea terenurilor degradate, a zonelor riverane Crearea fâșiilor de protecție în Republica Moldova	Trim. IV, 2026	Ministerul Mediului; Agenția „Moldsilva”; Agenția „Apele Moldovei” în colaborare cu autoritățile publice locale	Condiționat: Plantarea culturilor silvice pe o suprafață de 4500 ha de terenuri degradate; crearea fâșiilor riverane pe o suprafață de 1500 ha; crearea fâșiilor de protecție a câmpurilor agricole pe o suprafață de 150 ha	În proces de realizare În anul 2024 Agenția „Moldsilva” cu acordul Agenției „Apele Moldovei” a plantat 200 ha de fâșii riverane de protecție a apelor fluviului Nistru (s. Purcari r-nul Ștefan Vodă,), 41,3 ha fâșii riverane de protecție a apelor a râului Prut (s. Pogănești r-nul Hâncești), 5,93 ha fâșii riverane de protecție a apelor râul Prut (s. Voinescu r-ul Hâncești), 5,5 ha fâșii riverane de protecție a apelor râului Cogîlnic (s. Bozieni r-ul Hâncești).	În proces de realizare Administrația Națională „Apele Moldovei” În 2025 au fost realizate următoarele acțiuni: - În cadrul delimitării masive au fost delimitate circa 1552 ha de fâșii riverane de protecție ale râurilor din cadrul rețelei hidrografice; - În anul 2025 au fost efectuate lucrări de plantare a fâșiilor riverane de protecție a apelor râurilor pe o suprafață de 423 ha; - Au fost transmise Î.S. Întreprinderea pentru silvicultură Orhei - 230 ha terenuri spre împădurire a fâșiilor riverane a râului Răut.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
						Suplimentar, din contul lucrărilor de reabilitare a albiei râurilor, au fost supuse împăduririi următoarele sectoare din lunca râului Bîc și Botna: - S-au plantat 2400 arbori (2,16 ha) de-a lungul fâșiei riverane a râului Bîc, de la coada lacului Ghidighici spre direcția orașului Strășeni; - S-au plantat 18000 arbori (16,2 ha) pe terenul fâșiei de protecție a râului Botna în sectorul de la gura de vărsare, până la hotarul comunei Zaim. Agenția „Moldsilva” În 2025, au fost plantate de către Agenția Moldsilva, 3812 ha culturi silvice pe terenuri degradate deținute de APL.
6.3	Gestionarea climatică inteligentă a pădurilor și pajiștilor	Trim. IV, 2026	Ministerul Mediului; Agenția „Moldsilva” în colaborare cu autoritățile publice locale	Condiționat: Împădurirea terenurilor degradate pe o suprafață de 150 ha; împădurirea fâșiilor riverane pe o suprafață de 32 ha; crearea fâșiilor de protecție a câmpurilor agricole pe o suprafață de 56 ha; reabilitarea fâșiilor forestiere de protecție pe o suprafață de 75 ha; reabilitarea pajiștilor degradate pe o suprafață de 100 ha	În proces de realizare De asemenea Agenția „Moldsilva” a creat în cadrul PNERP (prin intermediul entităților silvice teritoriale) fâșii riverane pe o suprafață de 169 ha și perdele forestiere pe o suprafață totală de 20 ha.	În proces de realizare Agenția „Moldsilva” În anul 2025 au fost reabilitate 681 ha de perdele forestiere de protecție a câmpurilor agricole în cadrul proiectului Agricultură Competitivă în Moldova. În perioada 2024-2025 în cadrul proiectului Băncii Mondiale „Moldova Restoring ecosystems for marine pollution prevention” s-a efectuat un studiu de fezabilitate în rezultatul căruia au fost stabilite 10000 ha pajiști pentru elaborarea amenajamentelor silvopastorale, precum și 1000 ha pajiști degradate necesare de reabilitat prin soluții tehnice. Activitățile se vor derula în perioada 2026-2030.
6.4	Conversiunea terenurilor moderat și puternic erodate în pajiști	Trim. IV, 2026	Ministerul Mediului; Universitatea de Stat din Moldova împreună cu instituțiile din subordine relevante și	Condiționat: 4 000 ha de terenuri erodate convertite în pajiști	Neinițiat Pe parcursul anului 2024 nu au fost inițiate acțiuni privind conversia terenurilor moderat și puternic erodate în pajiști.	Neinițiat Valoarea conversiunilor va fi clară după aprobarea de către Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare a Cadastrului Funciar cu situația la 01.01.2026

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
			în colaborare cu autoritățile publice locale			
6.5	Plantarea culturilor silvice energetice	Trim. IV, 2026	Ministerul Mediului; Agenția „Moldsilva”; Ministerul Energiei	Condiționat: Culturi energetice plantate pe o suprafață de 0,5 mii ha	Inițiat Ministerul Energiei a elaborat un proiect de act normativ care prevede includerea unor facilități pentru întemeierea plantațiilor de culturi energetice cât și pentru producătorii de combustibili solizi.	Inițiat Ministerul Energiei În 2025 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 53/2025 privind aprobarea Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră pentru biocarburanți, biolichide și combustibili din biomasă și a Metodologiei de calcul al impactului biocarburanților, biolichidelor și combustibililor din biomasă asupra emisiilor de gaze cu efect de seră. Agenția „Moldsilva”/ Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice În perioada de raportare date privind suprafețele plantate cu culturi silvice energetice nu sunt disponibile.
			Universitatea de Stat din Moldova cu instituțiile din subordine relevante și în colaborare cu autoritățile publice locale			

Obiectivul specific 7. Reducerea necondiționată, până în anul 2030, a emisiilor de GES provenite din sectorul deșeurilor cu 14% și reducerea de GES condiționată până la 18% comparativ cu anul 1990

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
7.1	Construcția depozitului regional pentru deșeurile menajere solide și a stațiilor de transfer în regiunea 1 – Cahul, Cantemir, Taraclia, Ceadăr-Lunga, Vulcănești	Trim. IV, 2025	Ministerul Mediului	Condiționat: Un depozit regional pentru deșeurile menajere solide construit; trei instalații de compostare, două stații de transfer construite;	În proces de realizare Construcția depozitului regional pentru deșeurile menajere solide și a stațiilor de transfer în regiunea 1 – Cahul, Cantemir, Taraclia, Ceadăr-Lunga, Vulcănești este la etapa de stabilire a operatorului regional; Pe parcursul anului 2024 a fost inițiat procesul de trecere a trenurilor identificate din	În proces de realizare - Unitatea de Management a Proiectului a facilitat elaborarea și adoptarea hotărârilor consiliilor locale pentru crearea operatorului regional de deșeurile solide S.A. „Salubritate Grup SUD”; - A fost luate decizii în toate cele 6 APL cu privire la stabilirea cotei parti a

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
				23 de unități de transport cu capacitatea de 16 m ³ și 16 unități de transport cu capacitatea de 6 m ³ pentru transferul deșeurilor la depozit din zonele urbane și rurale	proprietatea APL-urilor în proprietatea statului. De asemenea a fost semnat Acordul de suport a proiectului.	fiecarui Consiliu Local în capitalul social al Operatorului Regional; • Au fost luate decizii în toate Consiliile APL cu privire la aprobarea documentelor de constituire a Operatorului regional; • A fost actualizată informația privind amplasarea Depozitului Regional de Deșeuri Cahul și a Stației de Transfer din Cania (Cantemir), Taraclia și Comrat în RMD1; • A fost obținută Autorizației de Mediu de la Agenția de Mediu a Republicii Moldova pentru RMD1.
7.2	Construcția depozitului regional pentru deșeurile menajere solide și a stațiilor de transfer în regiunea 5 – Ungheni, Nisporeni, Călărași	Trim. IV, 2025	Ministerul Mediului	Condiționat: Un depozit regional pentru deșeurile menajere solide construit; două stații de sortare, o stație de compostare, două stații de transfer construite; 19 unități de transport cu capacitatea de 12 m ³ pentru transferul deșeurilor la depozite funcționale	În proces de realizare Pe parcursul anului de raportare, au fost întreprinse următoarele acțiuni: • A fost semnat Acordul de suport a proiectului; • A fost finalizată etapa de transmitere a terenurilor în proprietatea statului; • A fost luată decizia de formare a operatorului regional; • A fost înregistrat oficial operatorul; • A fost semnat contractul de suport cu Compania de consultanță PISCSC; • A fost demarat procesul de pregătire a documentației (ToR-urile) pentru companiile de construcție ce vor intra în licitația din octombrie 2025; • Au fost aprobate Acordul de mediu și recepționate Avizele instituțiilor responsabile de eliberarea acestora.	În proces de realizare Pentru asigurarea Completării Termenilor de Referință a tenderului de Proiectare și Construcții în RMD5 au fost întocmite 2 ghiduri: • Un ghid pentru identificarea și documentarea gropilor de gunoi neautorizate; • Un ghid de cartografiere a platformelor pentru a înregistra numărul, tipul și coordonatele geografice ale platformelor de aducere a deșeurilor; • Au fost contractate și achiziționate servicii Topografice și Servicii Geotehnice în RMD5; • A fost finalizată documentația de achiziții și Termenii de Referință (TOR) pentru licitația de Proiectare și Construcție care acoperă Centrul de Management al Deșeurilor și Stațiile de Transfer din ZMD nr.5; • A fost lansat tenderul pentru achiziționarea serviciului de Proiectare și Construcție a Centrului de

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
						Managment al Deseurilor și Stațiilor de transfer în RMD5; A fost efectuată Evaluarea ofertelor și obținut avizarea din partea BERD pentru Evaluarea finală Etapa 1 în RMD5.
7.3	Construcția depozitului regional pentru deșeurile menajere solide și a stațiilor de transfer în regiunea 8 – Briceni, Ocnița, Edineț, Dondușeni	Trim. IV, 2025	Ministerul Mediului	Condiționat: Un depozit regional pentru deșeurile menajere solide construit; o stație de compostare, două stații de transfer construite; 11 unități de transport cu capacitatea de 16 m³ pentru transferul deșeurilor la depozite funcționale	În proces de realizare Pe parcursul anului de raportare, au fost întreprinse următoarele acțiuni: - A fost semnat Acordul de suport a proiectului; - A fost finalizată etapa de transmitere a terenurilor în proprietatea statului; - A fost luată decizia de formare a operatorului regional; - A fost semnat contractul de suport cu Compania de consultanță PISCSC; - A fost demarat procesul de pregătire a documentației (ToR-urile) pentru companiile de construcție ce vor intra în licitația din octombrie 2025; - Au fost aprobate Acordul de mediu și recepționate Avizele instituțiilor responsabile de eliberarea acestora.	În proces de realizare - Au fost contractate și achiziționate servicii Topografice și Servicii Geotehnice în RMD8; - A fost finalizată documentația de achiziții și Termenii de Referință (TOR) pentru licitația de Proiectare și Construcție care acoperă Centrul de Management al Deșeurilor și Stațiile de Transfer din ZMD nr.8; - A fost lansat tenderul pentru achiziționarea serviciului de Proiectare și Construcție a Centrului de Management al Deșeurilor și Stațiilor de Transfer în RMD8; - A fost inițiat procesul de Evaluarea ofertelor pentru participanții la tender în RMD8; - RMD8 a fost, de asemenea, locația pentru sărbătorirea Zilei Mondiale a Mediului din 2025, care a avut loc la Edineț. Evenimentul a servit drept platformă de comunicare pentru părțile interesate și a oferit vizibilitate pentru activitățile proiectului Deseuri Dsolide Moldova în cadrul comunității.
7.4	Construcția centrului de tratare mecanico-biologică în regiunea 4 – Chișinău, Strășeni, Ialoveni, Hîncești,	Trim. IV, 2025	Ministerul Mediului	Condiționat: O stație de tratare mecanico-biologică construită; 1-3 depozite regionale pentru deșeurile	În proces de realizare La momentul raportării, proiectul se află la etapa de identificare, aprobare și transmitere cu titlul gratuit în proprietatea statului a terenurilor pe care ulterior va fi creată infrastructura.	În proces de realizare În anul 2025 au fost înregistrate progrese inițiale în implementarea indicatorilor stabiliți. Astfel, a fost inițiată construcția unei stații de transfer cu linie de sortare a deșeurilor. Stația va

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
	Criuleni, Cocieri, Anenii Noi			menajere solide construite; 4 stații de transfer construite; 48 de unități de transport cu capacitatea de 16 m ³ pentru transferul deșeurilor funcționale		asigura colectarea, sortarea și transferul deșeurilor către depozitele finale, fiind proiectată pentru a funcționa integrat cu viitoarea stație de tratare mecano-biologică. Alături de această stație, urmează să fie construit și un Centru de reciclare și management ecologic. Primăria Chișinău a atribuit un teren de 15 hectare în proprietatea statului, pentru elaborarea studiului de fezabilitate și ulterior finanțarea investiției. Studiul de fezabilitate pentru Centrul din Chișinău ar putea fi finalizat până la sfârșitul anului 2026. Implementarea proiectului este susținută din surse financiare mixte (buget public, instituții financiare internaționale și granturi), iar finalizarea primei stații de transfer este planificată pentru anul 2026.
7.5	Recuperarea biogazului de la depozitul pentru deșeurile menajere solide din Țințăreni	Trim. IV, 2025	Ministerul Mediului	Necondiționat: Generator de 825 kW construit	Neinițiat Cu referire la recuperarea biogazului de la depozitul pentru deșeuri menajere solide din Țințăreni, există un interes din partea companiilor japoneze de a investi în acest sector, utilizând mecanismul de suport Joint Crediting Mechanism (JCM) oferit de guvernul Japoniei. Acest mecanism ar putea contribui la depășirea unora dintre barierele actuale și la accelerarea dezvoltării proiectelor de biogaz.	În proces de realizare Societatea cu Răspundere Limitată BIONICA ENERGY, deține o rețea de captare și valorificare a biogazului generat în urma procesului de depozitare a deșeurilor menajere solide din poligonul Țințăreni. În 2025, pentru valorificarea biogazului a fost instalat și pus în funcțiune un motor cu ardere internă cuplat la un generator cu o capacitate de 400 kW, utilizată pentru conversia biogazului în energie electrică. Urmare a procesului de transformare, în rețeaua de energie electrică se injectează 10 000 kW. Totodată, actualmente este în proces de pregătire pentru punerea în funcțiune a unei unități suplimentare (motor cu ardere internă), cu o capacitate estimativă de circa 1,5 MW, ceea ce va permite creșterea semnificativă a volumului de energie produsă.
7.6	Dotarea schemei tehnologice de la stațiile de epurare a	Trim. IV, 2025	Ministerul Mediului	Necondiționat: Metantancul, stația de pompare,	În proces de realizare	În proces de realizare

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
	apelor uzate din municipiile Chișinău și Bălți cu tehnologii de tratare a nămolului în condiții anaerobe			concentratorul de nămol, sistemele de depozitare și arderea metanului, rezervorul de deshidratare, rețelele de distribuție și comunicații instalate la stațiile de epurare a apelor uzate din municipiile Chișinău și Bălți	Lucrarile de reabilitare a Stației de Epurare, Chișinău-continuă. Progresul total al lucrărilor la Stația de Epurare este estimat la cca 90%, iar lucrările de montare a utilajelor și echipamentelor mecanice sunt îndeplinite în mărime de cca 95%. În continuare Primăria Chișinău urmează să revizuiască și să actualizeze proiectul, pentru a îmbunătăți condițiile de exploatare. La data de 22.06.2023, contractul pentru proiectarea și executarea lucrărilor de reabilitare a Stației de epurare a apelor uzate din mun. Chișinău, încheiat în anul 2017 între S.A. „Apă-Canal Chișinău” și consorțiul „Passavant Energy & Environment” GmbH și „Ludwig Pfeiffer Hoch-und Tiefbau” GmbH & Co. KG din Germania, a fost rezoluționat. La momentul încetării contractului, gradul de finalizare al lucrărilor în ansamblu era estimat la cca 87%. În continuare, obiectivul primordial al Operatorului este asigurarea continuității executării și finalizării lucrărilor, petrecerea testelor și punerea în funcțiune a obiectivului reconstruit. În anul 2024 a fost în derulare prima etapă ce ține de evaluarea, generalizarea și definitivarea lucrărilor de proiectare întru obținerea setului integral al documentației de proiect, fapt ce va permite Operatorului elaborarea caietului de sarcini pentru executarea lucrărilor restante și punerea în funcțiune a obiectivelor reconstruite. În pofida rezoluționii contractului, Operatorul a continuat să întreprindă activități, cu forțe proprii, pentru a pune în funcțiune unele obiective tehnologice noi, cu scopul de a îmbunătăți procesul tehnologic la Stația de epurare a apelor uzate. De asemenea, este stabilit un plan de activități prioritar propuse a fi realizate cu forțele proprii pe parcursul anului 2024, ce ar urma să asigure în continuare buna	În anul 2025, S.A. „Apă-Canal Chișinău” au pus în funcțiune, cel de-al treilea decantor secundar. Această realizare reprezintă un pas important în pregătirea noii linii de tratare a apelor uzate, contribuind la epurarea mai eficientă, reducerea poluării râului Bâc și diminuarea mirosurilor neplăcute în zona sanitară a stației de epurare. Pentru finalizarea ultimelor lucrări, operatorul pregătește lansarea unei licitații internaționale, care se va desfășura conform standardelor Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și ale Băncii Europene de Investiții (BEI). Proiectul de modernizare a Stației de epurare se desfășoară în cadrul Programului de dezvoltare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Chișinău, finanțat de BERD, BEI și Fondul de Investiții pentru Vecinătate al Uniunii Europene (FIVUE). Inițiat în 2018, proiectul a întâmpinat dificultăți, iar contractul cu consorțiul german câștigător al licitației a fost rezolvat în anul 2023, din cauza neîndeplinirii obligațiilor contractuale.

Nr. crt.	Denumirea acțiunii de atenuare adecvată la nivel național	Termenul de realizare	Instituția responsabilă	Indicatorii de progres pentru obiectivul: necondiționat, condiționat (adițional la necondiționat)	Progresul de implementare	
					Anul 2024	Anul 2025
1	2	3	4	5	6	7
					funcționalitate a procesului de epurare a apelor uzate, până la selectarea unui nou antreprenor care va finaliza lucrările de reabilitare a obiectivului. La moment se desfășoară activitățile necesare pentru organizarea unei noi licitații pentru executarea și finalizarea lucrărilor restante, cu respectarea procedurilor internaționale de procurare BERD și BEI. Stația reconstruită va fi pusă în funcțiune, în funcție de elaborarea caietului de sarcini și petrecerea procedurii de licitație conform Politicilor și Regulilor de Procurare BERD, inclusiv executarea lucrărilor și punerea în funcțiune a obiectivului realizat.	